TÁT

1181

Táti Walzer

TÁT VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZÉLETI LAPJA
2013. AUGUSZTUS
XXIV. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

Az Alaptörvény
9. cikk (4) bekezdés
h) pontja, valamint a
Magyarország helyi
önkormányzatairól szóló
2011. évi CLXXXIX.
törvény 96. § (5)
bekezdése alapján
– a közigazgatási és
igazságügyi miniszter
javaslatára –
a Komárom-Esztergom megyei
Tát nagyközségnek,
a városi címet adományozom.

Ez a határozat
2013. július 15. napján
lép hatályba.

Budapest, 2013. július 4.
Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:
Budapest, 2013. július 5.
Dr. Navracsics Tibor s. k.,
közigazgatási és igazságügyi
miniszter

Tartalomból

Popovics György,
a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés
elnökének köszöntője

Szenes Lajos
Tát Város polgármesterének gondolatai

A várossá nyilvánítási pályázatról -
Dérné dr. Varga Katalin jegyző

Tát volt, Tát van, Tát lesz!
Egy ezredév történetében -
Kátai Ferenc

ÜNNEPI KÜLÖNSZÁM

Komárom-Esztergom Megye

Kedves Tátiak!

Nagy örömmel teszek eleget Szenes Lajos polgármester kérésének, hogy Tát várossá avatásának tiszteletére megjelentetett kiadványban köszöntsem Önöket. Ez a siker a település vezetőinek és Tát lakosainak közös sikere, melyhez összefogásra, szoros együttműködésre volt szükség. Mint tudjuk minden kiemelkedő teljesítmény, siker pontos tervezést, aprólékos előkészítést, precíz megvalósítást igényel. Tát város vezetése, önökkel karöltve ennek szellemében tevékenykedett az elmúlt években. Fejlesztéseiket végiggondolt előkészítő munka előzte meg, mely hozzájárult ahhoz, hogy pályázataik sikeresek legyenek s beruházásaik Tát település lakóit és a várossá válást egyaránt szolgálják.

Ennek köszönhető, hogy ma nemcsak látványban, de lélekszámban, fejlettségben is Tát városias jelleget mutat. A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat nagyon jó kapcsolatot ápol Tát város vezetésével. Mindig szívesen veszek részt rendezvényeiken, hiszen minden egyes alkalommal látom az összefogást, az együttgondolkodást mely a fejlődés irányába hat.

Népességszáma a lakosság elöregedésének ellenére is szinten maradt, a fiatalok szívesen telepednek le véglegesen Táton, melyhez földrajzi elhelyezkedése is nagyban hozzájárul. Ezért is támogatta a megyei közgyűlés Tát várossá válását és január 31-i közgyűlési határoztában ezt meg is erősítette.

Továbbra is számítunk, immár a városok sorában, a település szakembereinek aktív részvételére a Megyei Területfejlesztési Koncepció magalkotásában és megvalósításában.

Büszke lehet minden táti, hogy az egész országból azon 18 település között szerepel, melyet Ader János Köztársasági elnök, Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszter javaslatára várossá nyilvánított, mely Komárom-Esztergom megyében a tizenkettedik.

Kívánom Önöknek, hogy Tát település vezetése Önökkel karöltve és jó célokat megfogalmazva tudjon élni a várossá válás biztosította új lehetőségekkel, s a jövőben is olyan dinamikusan fejlődjön, mint az elmúlt esztendőkben. Sok sikert kívánok!

Popovics György
a megyei közgyűlés elnöke

Tisztelt Táti Polgárok!

Kátai Feri barátunk összefoglaló áttekintést ad településünk történetéből. Jó alkalom arra, hogy a már megszületett kiadványok ismeretében visszatekintsünk a régebbi, s az újabb korok eseményeire. Eleink fáradtságos küzdelmei, eredményes munkálkodása vezetett odáig, hogy a mai korosztályunk a csodálatos természeti környezetben egyre élhetőbb lakóövezetet tudhat magáénak. Sok-sok generáció a történelem viharaiban megpróbáltatások kereszttüzében áldozatok vállalása árán is építgette, gazdagította az általunk olyannyira szeretett szűkebb szülőföldünket, Tát községet. Csodálatos örökség nagy felelősség!

Okkal reménykedhetünk abban, hogy az utókor elismerően fog tekinteni a huszadik és huszonegyedik század lakóira, mert igyekeztünk a ránk bízott örökséget megbecsülni, tovább gyarapítani. Az örökségen nemcsak a materiális környezetet, de mindenekelőtt a kulturális hagyományokat, a kis közösségekből fakadó emberi kapcsolatokat értjük.

Az eleink nyomdokában végzett munkánknak köszönhetően községünk elért egy jó értelemben vett urbanizációs szintet, amit egy más kategóriában tudunk eredményesen folytatni. Hangsúlyoznunk kell, hogy 2013. július 15-ével nem dőlhetünk hátra a karosszékben, mert nem a Kánaán érkezett el hozzánk.

A község fejlesztése más dimenzióban és lehetőségekkel a továbbiakban is mindannyiunktól újabb erőfeszítéseket, a valamennyiünk által vállalható értékekből fakadó közös gondolkodást és együttműködést kíván. A kis településből eredeztethető emberi és közösségi kapcsolatokat megőrizve, gazdagítva vállalhatjuk a ránk váró megmérettetéseket.

Popovics György Elnök Úr által megfogalmazott területfejlesztési jogosultságok azt a lehetőséget erősítik bennünk, hogy a város gazdaságát úgy fejlesszük, miszerint az itt élők életminőségét folyamatosan javítsuk, kényesen ügyeljünk arra, hogy a kölcsön kapott csodálatos természeti környezetet unokáinknak, utódainknak átadhassuk.

Közös munkánkhoz sok sikert, örömöt, s egymás iránt érzett közös felelősséget kívánva. Tát, 2013. Szent István havában.

Tisztelettel: ***Szenes Lajos polgármester***

Tát Város Önkormányzata
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

Városi cím
adományozó ünnepségére

2013. augusztus 16-án pénteken,
a Táti Kultúrházba

Program:

17.00 Térzene a Táti Német Nemzetiségi Fúvószenekar előadásában a Kultúrház előtt

18.00 **Ünnepség**

A vendégeket köszönti: ***Szenes Lajos*** polgármester

A városi címet átadja: **Dr. Navracsics Tibor** miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter

Köszöntőt mond: **Dr. Völner Pál** államtitkár, országgyűlési képviselő
Czunyiné dr. Bertalan Judit kormánymegbízott
Popovics György Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés elnöke

A műsorban fellépnek:
- A Magyarock Dalszínház művészei Sasvári Sándor és Makrai Pál közreműködésével
- Szabó Magdolna operaénekes
  Kiss B. Atilla Liszt Ferenc-díjas operaénekes
  Pfeiffer Gyula a Magyar Állami Operaház művésze
- Táti Német Nemzetiségi Asszonykórus
- Táti Férfikórus

21.00 Ghymes koncert, vendégművész Wolf Kati (Szabadtéri színpad)

22.45 Tűzijáték

Az ünnepség a Kultúrház előtti téren kivetítőn is figyelemmel kísérhető!

Várossá nyilvánítás kezdeményezése

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 104. § (1) bekezdése szerint városi cím adható annak a községi önkormányzatnak, amely térségi szerepet tölt be, és fejlettsége eléri az átlagos városi szintet.

Ezen jogszabályi kitétel értelmezésével született meg a 4/2013. (I. 29.) Kt. számú határozat, mely szerint „Tát Nagyközség Képviselő-testülete kezdeményezi Tát nagyközség várossá nyilvánítását az erről szóló mellékelt dokumentum alapján, valamint a területszervezésről szóló 321/2012. (XI.16.) Korm. rendelet értelmében vállalja, hogy várossá nyilvánítás esetén ellátja a városi önkormányzatok és szerveik részére jogszabályban előírt kötelezettségeket, megteremti azok végrehajtásának szervezeti és személyi feltételeit."

A Képviselő-testület álláspontja, társszervek megerősítő, támogató nyilatkozata és meghatározó szakmai vélemény alapozta meg a település életét hosszú távon befolyásoló fenti döntést, ugyanis településünk fejlettsége elérte azt a szintet, ami a mai magyar kisvárosokra jellemző, ahonnét jelentősen már csak városként fejlődhet tovább.

A pályázat e tényt számos aspektus figyelembevételével támasztotta alá:

- „Tát *népessége* ma már egyértelműen a városi kategóriába tartozik. 5000 fő felett ma már csak viszonylag csekély számú nagyközségi jogállású települést találunk, hiszen az elmúlt években tömegével nyerték el a városi címet e lélektani határ alatti települések is. A Dunántúlon napjainkra alig maradt olyan Táthoz hasonló méretű település, amely ne viselne városi rangot. Noha természetesen a népesség száma még nem garantálja a település fejlettségét, vagy térségi szerepkörét, a Tátra is érvényes tapasztalatok azt mutatják, hogy a nagyszámú népesség fogyasztóerőt és differenciált igényeket jelent, amely jótékonyan hat a kereskedelem, az üzleti- és a közszolgáltatások fejlődésére, így egyre színesebbé, városiasabbá téve ezek kínálatát.

- Tát *fejlettsége* több értelemben meghaladja a magyar kisvárosok átlagát. Közművesítettsége teljes: a település valóban összkomfortos lakóhelyeket kínál. A foglalkoztatás szintje magas, a munkanélküliség alacsony: gazdasági értelemben a nagyközség még akkor is fejlettnek mondható, ha önmaga nem rendelkezik kiemelkedő jelentőségű vállalkozással.

- Tát *közösségei* sokszínűek és vitálisak. A település gazdag hagyományai, mindenekelőtt a kitelepítések ellenére is továbbélő német gyökerei olyan alapot képeznek, amelyeken a civil szervezetek szerteágazó hálózata alakulhatott ki. Az egykor ideérkező német telepesek munka- és rendszeretete közmondásos, és a később beköltöző magyarok is alkalmazkodtak ehhez a mintához. Így aztán a településen igen erős a *kohézió:* lakói szívesen és gyakran fognak össze céljaik megvalósítása érdekében, így egy emberként sorakoztak fel most a várossá nyilvánítási kezdeményezés mögött is.

- Tát *térségi szerepeit* a környezetével együtt kell értékelni: fontos része egy formálódóban lévő agglomerációnak, amely a klasszikus ipari tengely mentén, több központtal fejlődik, és amely egyre inkább részévé válik a Budapest környékén testet öltő, egyre kiterjedtebb, európai értelemben is jelentős gazdasági koncentrációvá váló agglomerációnak. Tát szerepkörei közül a lakófunkció az elsődleges, de intézményeinek illetékessége, működése integrálja Mogyorósbányát, átfedésben van a fizikailag is gyakorlatilag összeépült Tokoddal, vonzást gyakorol az Esztergom-Dorog-Almásfüzítő tengely mentén. Fontos kereskedelmi funkciókkal is rendelkezik, szociális ellátórendszerének egyes elemei pedig megyei hatókörrel működnek.

Egy városi címre aspiráló településnek az utóbbi évek gyakorlata szerint *fejlettnek, életformájában, esetleg megjelenésében városiasnak, térségi kapcsolatrendszerbe integráltnak* kell lennie. *Tát nagyközség meggyőződésünk szerint mindhárom kritériumot teljesíti,* így joggal válhatna tagjává a magyar városhálózatnak."

Természetesen a pályázatban be kellett mutatni annak megalapozottságát konkrét adatokkal, tényekkel, mutatószámokkal, történésekkel, fotókkal, melyek jól illusztrálták azt a stabilitást, amely hosszú évek óta folyamatosan megmutatkozott. A nagy terjedelmű anyag rendszerezését, a pályázat összeállítását a Pécsi Tudományegyetem munkatársai Dr. Trócsányi András a Jerkovicsné Stefán Klára irányításával végezték.

Az elmúlt 12 év során kizárólag a fejlesztésekre 718.199.462,- Ft-ot fordítottunk, törekedve arra, hogy kihasználjuk a pályázati lehetőségeket, melyekből összesen 272.108.121,- Ft folyt be. Táton a kommunális infrastruktúra kiépítettsége minden főbb közmű esetében eléri a 93 %-ot több esetben 100 %-os, amely Magyarországon rendkívül magas értéknek számít. A belterületi utak kiépítettsége 90,6 %-os, ami nagyon jó arány.

Fejlesztéseink során kialakítottunk egy teljes infrastruktúrával ellátott 41 telkes lakóterületet. 30 utcát újítottunk fel, illetve láttunk el szilárd burkolattal, külön hangsúlyt fektetve a csapadékvíz elvezetésre. A településkép szempontjából egy igényesen kialakított településközpontot hoztunk létre. Elvégeztük az általános iskolánk kertvárosi épületének energetikai korszerűsítését. A felsorolás a teljesség igénye nélkül történt, ezek mellett még számtalan fejlesztésre került sor, melyet a pályázat tartalmazott. Rövid távú terveink között szerepel a szeretetotthon, az iskola „ófaluban" lévő épülete és a kultúrház energetikai korszerűsítése pályázati támogatással. Korábban pályáztunk a település két balesetveszélyes csomópontjának átépítésére. Gazdálkodásunk tekintetében fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy költségvetésünket az elmúlt években mindig pozitív mérleggel zártuk.

Köszönet jár az itt élő közösségnek tettrekészségéért, az elért eredményekért és mindazért a jövőbeni közös munkáért, amellyel Tátot jól élhető kisvárossá tudjuk formálni és megőrizni.

Összeállította: **Dérné dr. Varga Katalin** jegyző

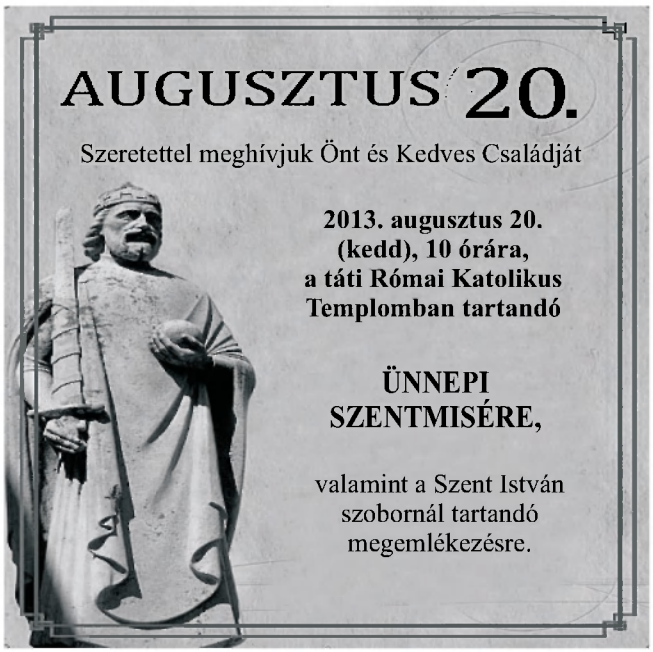

Tát volt, Tát van, Tát lesz! Egy ezredév történetében. A múltnak emlékül A jövőnek példaképül Szolgálatára a jelennek!

Kedves Táti Polgárok! Tisztelt Vendégeink!

A várossá válásunk jeles évében, most ismét röviden összefoglaljuk szülőföldünk történetét. Mint már annyiszor hallottuk a történelem és a történetünk ismerete nagyon fontos.

Már évezredek óta tartja a mondás: *„Historia est magistra vitae”*. A történelem az élet tanítómestere! Bővebb kifejtését a mondottaknak többször elemeztük, de most mindenki maga is ízlelgesse a mondat életbevágóan fontos tartalmát. Aztán olvasva a ma már több helytörténeti kiadványt, „A Táti Históriát”, valóban alkalmazhatjuk, hogy mit vétettek vagy tettek jól az elődök.

A ma már városi rangban lévő település a Kis-Duna mellett fekszik, melyet északról az ősi folyó ágai ölelnek délről, pedig a Gerecse dombjai koszorúznak. Az egykori fővárostól a „Magyar Vatikántól” Esztergomtól 8, a székesfővárostól 45 km-re.

Az ősi falut a 10-es műút, az egykori Buda- Bécsi országút szeli ketté. Az újkőkori leletek mellett, Krisztus születése koráig és azon túl is több lelet bizonyítja, hogy lakott település voltunk. **Az Aquincumba (Óbudára) vezető római út** is itt vált ketté Esztergom és Dorog irányába. Római hadvezérek és középkori királyok lovagoltak erre. Tatár-mongol hordák, török janicsárok, kuruc generálisok és Széchenyiek útja is volt ez. Sajnos a legújabb kor lánctalpasai is erre dübörögtek.

A legújabb kutatások már 1146-ra teszik a falu első említését Fulkó hospes ekkor adja a pannonhalmi apátságnak táti birtokát, **a tátiak születési évüket mégis 1181-re teszik. Ekkor adja III. Béla Árpád-házi királyunk „Taath” falut a Szent Jánosról elnevezett lovagrendnek**, akinek utódai a johannita és a máltai lovagok. A mai templom helyén álló istentiszteleti hely (kolostor? kápolna?) ispotályként is volt jelezve a krónikákban.

III. Béla király Taath nevű birtokot az esztergomi keresztesek conventjének adományozza. 1181.

Quasdem literas privilegiales Bele quarti regis Hungarie anno domini M^{mo} CC^{mo} L^{mo} nono confectas, literas privilegiales venerabilis in Christo patris domini Florencii Acconensis ecclesie episcopi, Acconie anno domini M^{mo} CC^{o} L^{mo} sexto emanatas, confirmantesque literas privilegiales illustrissimi principis domini Bele tercii, secundi Geyse regis filii, olim incliti regis Hungarie anno dominice incarnacionis M^{mo} centesimo octuagesimo primo, super fundacione ac donacione predicte ecclesie beati regis Stephani et domus hospitalis Strigonii fundate confectas curavit exhibere, in cuius quidem domini Bele regis tercii litere privilegialis tenore inter alias suas pias et salubres donaciones, predicte ecclesie sancti regis Stephani et domus hospitalis, terram ville Taath, cuius ecclesia fundata esset in honorem sancti Georgii martiris, sub metis et metarum distinccionibus datam et collatam fuisse comperimus evidenter.

Széchy Miklós országbírónak 1356-ki ítéletéből, melynek eredetijét az orsz. lt. kincst. oszt. Mon. V. Bud. 1. 6. dipl. oszt. 4581. jelzet alatt őrzik.

Az 1181-es adománylevél másolatának rövid kivonata

Később a veszprémi püspök szeretné megszerezni a területet a lovagoktól. VIII. Bonifác pápának még bíráskodni is kellett az ügyben. 1356-ban Miklós érsek körülírja a határokat. Zsigmond király uralkodása alatt a lovagrend birtokát világi papok kapják meg, majd az esztergomi káptalan lesz a tulajdonos.

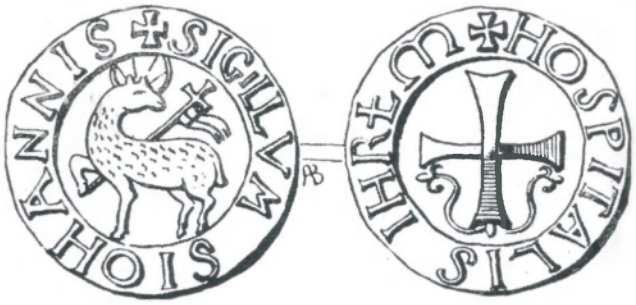

A János lovagok pecsétnyomója

Az 1500-as évektől pusztulóban van a falu, de az 1570-es török adóösszeírásában még 10 házzal szerepelünk. 17 férfinevet még fel is sorolnak az összeírok.

1629. október 4-5-én tartott nagyszombati zsinaton a környék lelkészei között ott van a táti Bernát Orbán. 1656-ban, 1665-ben és 1679-ben is van lelkészünk. Neveik: Tomasovics Mihály majd Újvári János.

Állandó öldöklő harcok folynak itt Esztergom közelében. **1685-ben volt az utolsó „Esztergom- megyei” ütközet, a híres táti csata a törökökkel.** Lotharingiai Károly herceg és Sajtán Ibrahim százezres serege ütközött itt meg. A fényes keresztény győzelem után az 1696-os adóösszeírásban Tát pusztult helyként szerepel. A Duna mentéről írja a krónikás, hogy: „Félelmetessé nőtt a pusztulás ezen a kis darab pompás fekvésű termékeny magyar földön”.

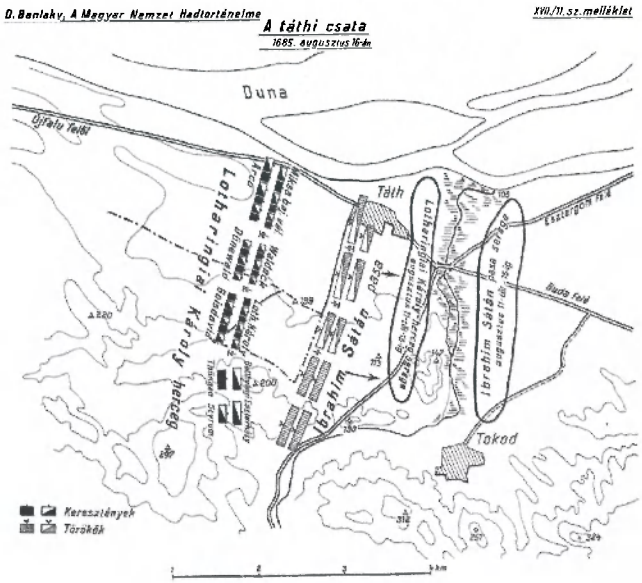

Az 1685-ös táti csata harcrendje

És ismét győz az életben maradás csodája. 1699 / 1700-as dica összeírásában Tát ismét szerepel. 17 magyar nevű jobbágyról tesz említést. Túlélték a veszélyt a táti szigetek mocsaraiban vagy a Kis-völgy, Nagy-völgy erdőrengetegében. **1701-ről írja Némethy Lajos az esztergomi vízivárosi plébános, hogy a falu temploma még romokban, de a lélekszám 40**. A nyergesi plébános jár ki Tátra, de az iskolamester helyben Harsányi Mátyás. 1720-ról a polihisztor evangélikus lelkész- tanár Bél Mátyás jegyzi: 21 fő a családfők száma és mind magyarok.

A telepített szorgalmas és ügyes svábokról 1723-ban hallunk először, majd 1726-ban már 40 újonnan érkezőről tudunk. 1728-ban 39 fő az adókötelesek száma.

Az 1731/32-es egyházlátogatási jegyzőkönyv 6 egész és 26 féltelkes jobbágyról tudósít. A gyónóképesek száma már 200. Van templom 2 haranggal, 3 oltárral. A temető a templom körül. Iskolamester Szalay András.

A 300 éve itt élő svábok értékőrzői.
A Honismereti Baráti kör énekkara 1979-ben.

1755-ben 365-en vagyunk már. Háromnyomású gazdasági rendszer van, a templom kőből a házak vályogból. A plébánost és az iskolát a község látja el. A gyerekek írni, olvasni és számolni tanulnak és hittanleckét vesznek. **A temető 1804-ben kerül az Ady (Temető utca) és a Fő utca határolt helyére, egészen hátra a mai Árpád utcáig.** Az onnét származó kereszt 1809-es évszámmal a mai temetőnkben áll.

Az 1818-ban épült kápolna az 1720-ból való kőkereszt talapzattal.
A hagyomány szerint Szent István király egyik pihenőhelye volt a gerecsei vadászatok alatt.

A szülésnél már vannak „hozzáértő" asszonyok. A postakocsi út rendszeresen működik a Bécs-Budai országúton. A kisebbik, szemináriumi magtár 1768-ban épült. 1780-ban 467 főt számlálnak itt. 1783-ból közöljük összehasonlításul a jövedelmeket. Tokodon 196,20 forint; Dorogon 253,90 forint; Táton 150,85 forint az összeg.

1812-ben 559-en lakják a falut. A Dorogról kijáró plébános beszél magyarul, németül, latinul és tótul is.

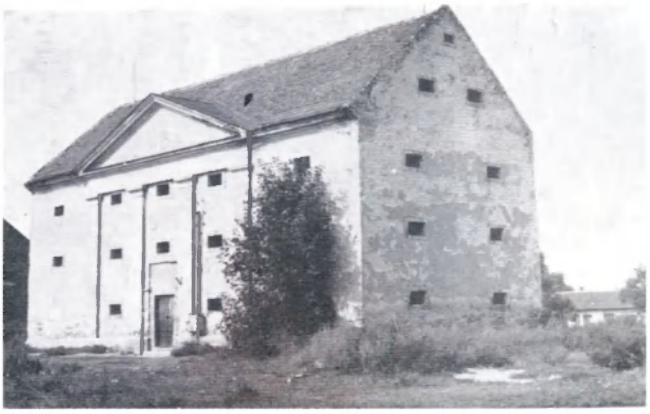

A Megyei magtár 1846-ból

Lassan az ország is utoléri Európát, holott Mátyás idejében egyenrangúak voltunk Angliával. (Historia est... !) A németek többségben vannak már és elnyomják a magyarokat. Panaszkodnak is ezért a püspöknél. 1820-ban az örökös főispán Rudnay Sándor érsek Nagyszombatból és Pozsonyból Esztergomba teszi vissza székhelyét. A közigazgatással minden irányú szervezés kezdődik. A Bazilikát is építeni kezdik. Már postakisasszonyunk is van „Posta Magistra Therézia Zsitvay". Piacra is szállítanak már a tátiak Esztergomba.

1832/33: A 93 házból 103 személynek kell adózni. Van 40 ökör, 108 tehén, 57 tinó, 12 borjú, és 166 ló. 1836-ban 1 teremben tanul 95 „tanköteles" gyermek. Az 1838-as nagy árvíz Táton a házakban 84%-os kárt okozott. Az 1848/49-es szabadságharcban részt vesznek a tátiak is, ám svábságuk ellenére a magyar oldalon. A 635 főből 97 a 16 éven aluliak száma.

A fő utca jellegzetes házsora.
A „kis ház nagy ház" formáció még 1970-ben is állt.

Az esztergomi járáshoz tartozunk. Tát ekkor már bekapcsolódik a szénszállításba is. Van, hogy a táti depón (innen a Depó név) olykor 1000 vagon szenet is tárolnak. Határunk 1207 hold. **A házak elrendezése felfűződik az út mellé. Utcafronton a lakórész, majd az istállók és hátul keresztben a csűrök**, melyek összeérnek a szomszéddal. Ez a porta elrendezés nagyjából még ma is megtalálható a volt postától a templomig. A szétszórt telkeket is próbálják egy tagban újraosztani.

A helyi igazgatást a három évenként választott bíró és a hosszabb ideig is maradó nótárius, a jegyző vezeti. A pap, a jegyző, a kántortanító, a gazdag parasztok után jöttek a törpebirtokosok a cselédek és a zsellérek. Fontos ember volt a kovács és az ügyes „iparos". Tát szépen gyarapszik. A szomszéd falukban már földeket vásárolnak. 1851-ben 560 fővel jelentették a létszámot. 1860-ban a kántorházban lévő iskola után **felépül az igazi iskola és a mostani templom is**. Az élet végéig tartó oktatás, művelődés információ helye a templom, a férfiaknak természetesen a kocsma is. 1864-ben 700-an élünk itt, 2/3-ad német és 1/3-ad magyar népességi bontásban.

Az 1910-ben épített iskolát, az 1860-as épület alapjaira emelték

1891-ben épül a vasút, 1895-ben a Mária Valéria híd. Már indul a politikai-, világi anyakönyvvezetés is. 1898-ban a 937 főből 639 németnek számítja magát. Mezőgazdaságból él 285 „kereső" és a hozzátartozó 315 eltartott. 1900-ban Táton 1082-en élnek. **1910-ben** a falu papszülöttje segítségével Molnár apát **újjá épül és bővül az iskola**. Közben eljön az első világégés. A táti hősi halottak száma: 41 fő. Ezután jött a szégyenteljes **Tanácsköztársaság és a lassan 100 éves tragédiánk Trianon**, mely Muhi-Mohács-Majtény-Világos utáni legnagyobb keresztünk. Oldalakat sírhatunk tele veszteségeink miatt. **1919-ben helyi lelkészségünk is lesz**, vezetője Kátay Béla. Még nincs önálló plébánia-lak, hisz a mostani plébánia helyén a jegyzői lak állt.

A jegyzői lak, a mai plébánia helyén 1925-ben

„A király nélküli független magyar királyságban" Horty kormányzó jeles miniszterei komoly fejlődést érnek el az egész csonka országban. Iskolánk hat osztályában 250 gyerek tanul és 100 körüli az ismétlősök száma. 1924-ben kezdik építeni az alvég három utcáját. Tát-Depó elején a Duna mellett 1925-ben már járásszerte híres lesz a Holdampf csárda. 1927-ben villanyhoz jutunk, és épül az új betonút Tát és Nyergesújfalu között. 1930-ban szép vasútállomás épül, elkészül az I. világháborús emlékmű és már jeles fúvószenekarunk is van.

1934-ben a járványkórházból óvoda alakul. Ettől az évtől lesz plébánosunk, Koch Róbert atya. A templom és a plébánia mellett az iskolában és a községben is nagyban beindul a társadalmi-mozgalmi élet. Seres kántortanító után Herczog József az igazgató, Zettler Ede is jeleskedik és Kostyál János is feltűnik nagyon pozitív előjellel. 1936-ban kijelölik a mai temető helyét, Töldezsánék halottasházat építenek.

Minden szempontból jeles település lesz Tát. 344 házban 1499-en lakunk. Van 165 ló, 253 szarvasmarha és 10 szatócsüzlet. 1939-ben egy emeleti résszel elkészül az ötödik tanterem is. 1938-tól viszont jelentkezik az új német veszedelem. Sötét felhők gyülekeznek és sajnos a svábok egy része vevő erre és „megbolondul".

Az Eggenhoffer-kastély a későbbi tanácsháza a felvégen 1981-ig

Táton már sokakban mély a fájdalom, hiszen sok férj és fiú harcol az orosz harcmezőkön, s most már a háború is ideér **1944** végére. **December végétől 1945. március 23-ig a tátiak is megízlelik a véres feketelevest**. Helyben is vannak halottak, megbecstelenített nők és rettegő félelmek a dohos hideg pincékben.

És mi történt a háború után? Hát bizony nem az, amit vártunk. A halottak eltűnése vagy eltemetése után nem indulhatott sokáig úgy az élet, mint ahogy elképzelték a Tátiak. A második világégésben a polgári áldozatokkal együtt 67-en halnak meg. Gyászol a falu. A fél évszázados gyarapodásnak vége. Az értelmes munkától elmegy a kedv, a szabadságnak hamar vége és a rend helyett jön a diktatúra. A múlt századunk második felét Nemeskürty tanár úr nemzetünk jelenlegi legnagyobb magyar történésze így jellemzi: **„A vasfüggöny mögött, - A proletárdiktatúra, - Forradalom, - Megtorlás és belenyugvás, - A kényszerű alkalmazkodás évtizedei, - „Rendszerváltás"**. Illyés Gyula írófejedelmünk az 1956-os forradalom és szabadságharcig, pedig mindent leír az „Egy mondat a zsarnokságról" című hosszú versében.

I. világháborús emlékmű

II. világháborús emlékmű

Táton már 45 tavaszán 38 táti család vagyonának elkobzását rendelik el. 1946-ban kitelepítési terv készül, holott sok hadifogoly még nincs is itthon! A kommunista párt hamar indítja terrorját ország szerte. **1949-ben 1984 fő a lakosságszám. A 8 osztályban 260 gyerek jár.** (A mai öt és félezerből meg csak 100-al több!! Historia est…).

A községi tanács (a szovjet szó jelentése ez) 1950. október 26-án alakul meg. 1951-ben az esztergomi út mellett házak kezdenek épülni. Ez lesz az Újtelep, ahová a Felvidékről áttelepítettek is kerülnek. 1954-ben 31 családdal „gazdálkodik" a TSZCS. 1956 forradalmában a tátiak segélyszállítmányokkal vesznek részt. 1956/57-ben a községi iskola teljes emeletráépítést kap. Közben a szénbányák tervei alapján már **épülni kezd Tát Kertváros**. 1957 év végére már 80 család van itt.

Kertvárosi építkezés

1958 nyarán a községi tanács 4200 lakosú községet irányít. A költségvetése: 455.480 forint. Orvosi rendelőt adnak át Kertvárosban. Az 57/58-as tanévben, a községi iskolában, két műszakban 551 gyermek zsúfolódik. A még nem kész kertvárosiban el kell kezdeni 5 teremben az oktatást. A nevelés nehéz, hisz az eddigi táti iskolai rend, nyomokban sincs meg a sok helyről jött kertvárosi gyerekek között. 1957-ben ismét újra alakul a TSZ, de a magángazdáknál még mindig van 184 szarvasmarha, 92 ló, és 338 sertés. (Ma van 6 tehén és 6 hátasló.) **1959. augusztus 29-én a kertvárosi iskolában** 20 pedagógussal 358 tanuló kezdi a tanévet. (Ma ugyanennyi tanulót dupla létszám tanít.) 1960-ban még mindig egyedül rendel Dr. Végh Vilmos, napi 120 beteggel. Van egy szülésznő és két védőnő. 1960-ban a kultúrháznak hazudott pártház közmunkával felépül.

Pártház 1960.

A következő évben a falu vízvezetéket kap. 1963-ban 1957 óta Paróczai Imre a tanácselnök, Kovács Gyuláné a VB titkár és Molnár Ferenc az MSZMP párttitkár. Természetesen már az egész országban az egypártrendszer irányít. **Az 5785 fős lakosság 1474 lakásban lakik.** A költségvetés 2,6 millió forint. Van könyvtár, 255 fős mozi, 741 TV előfizető, 49 magánkisiparos. 10 élelmiszerbolt 2 vendéglátóegység és van állatorvos. Önkéntes tűzoltónk 49 fő. **1965 júniusában hatalmas árvíz pusztít, főleg az újtelepen és az alvégben.**

1965-ös árvíz Petrovics Schmidt ház

1966 óta gyógyszertár is működik már. 1968-ban nyit a Kertvárosi ABC áruház, és az óvoda 75 férőhellyel és 4 óvónővel, a bölcsőde 1969 szeptemberétől 40 férőhellyel. 1970-ben, a Kertvárosban 2751-en a Faluban, Újtelepen és Depón 2887-en vannak. Helyben dolgozik 550 munkavállaló, és naponta ingázik 2300 fő. Már van körzeti megbízott, azaz rendőr. A TSZ-ben a Malomnál és a Tűzoltó Készülék Karbantartó és Javító KTSZ-ben folyik a munka. 1972-ben nyit a Takarékszövetkezet.

A Káptalani nagykocsma, a későbbi Hangya szövetkezet 1978.

1970-ben leszünk nagyközség és 1972. január elsejével közös tanácsú nagyközség Mogyoróssal. 1974-ben nyit az Öregek Napközi Otthona. 1979/80-ban felépül az új plébánia Dr. Borsa Mihály atya szorgoskodása nyomán.

A tanácsház 1981-ben költözi ide

1977-től indul a második orvosi körzet Dr. Marosi Károly vezetésével. 78-tól bővül a Kertváros a Halomka úttól a Mogyorósi út felé. Az Újtelepen is lassan összeépülnek a házak Üveggyárral. 1979. augusztusában a Lóska család segítségével is, szép új sportöltözőhöz jutunk. Ettől az évtől van fogorvosunk is.

A megyei bajnokságba 1976-ban bekerült csapat.

1980. június 8-ától Paróczai Imrét kényszernyugdíjazzák és helyére Prohászka Tibor kerül a járástól. Az ekkori VB titkár a mogyorósi illetőségű Lánchidi Rudolfné. 1981-ben avatjuk az új tanácsházát Kertvárosban.

1985-től újra van táti fúvószenekar, a dorogi zenészekkel kiegészülve. Ők az első Nyugat-német portyázók, természetesen még megyei „ellenőrző kísérettel". 1988-tól kihelyezett zeneiskola is működik.

1981-ben ünnepeljük 800 éves települési fennállásunkat. Egyrészről magyar és nemzeti érzülettel, a hivatalosok részéről árgus figyelemmel.

Táti Kis-Duna 1980.

Nem könnyen, de sikerül egy **helytörténeti kiadványt is kiadni 100 oldalon**. Az évtized második felétől valami készül a levegőben és az év végére a gazdasági- társadalmi és politika válság a tetőfokára hág. Németh Miklós miniszterelnök bevallja, nem tarthatók tovább az eddigiek. Bár a háttérből a párt még mindig irányítja és hátráltatja a változást, az ellenzék az országban és helyben is mozgolódik. **Míg Budapesten Nagy Imrét nyáron újratemetik, addig Táton a pártház tetejéről levett vörös csillag** jelzi a beindulást (stílusosan december 21-én, Sztálin születésnapján… História est…).

1990 tavaszán országgyűlési szabad választások. Táton szeptember 30-án a helyhatósági választásokat (nem szavazásokat) tartják. Szabadon és a polgárok önkéntes akaratából újra táti vezető polgármester, és 13 képviselő lesz. Kátai Ferenc mellett Emmer Józsefné lesz a jegyző. A lakossági létszám ekkor 5453 fő, 1795 lakásban. A kertvárosban 317 tanuló van a faluban 235.

A községházi mottó ekkor: **„Rend legyen a községházán - Dicsőség az iskoláján Kicsi táti növekedjék Az idős meg tiszteltessék ÉS ! A közpénz meg el ne vesszék!”.** 1991-ben a táti gazdák újraépítik a hegyi Orbán kápolnát.

1990/94-es Képviselőtestület

Az önkormányzatiság kialakítása, a végre helyi elképzelések szabadon való kivitelezése, **nem volt könnyű feladat**. A polgármesteri hivatalban és a hozzá tartozó intézményekben a 172 dolgozó nem mindegyike tudja felvenni a fordulatot, a lakosság egy része is fanyalog, sőt egy kisebbség ellenségesen viselkedik. Holott pár év alatt nagy eredmények születnek és sokszor a környék településeinek élére áll Tát. (Ivóvíz és csatornakérdés, telefonügy és kárpótlás stb.) 1991-re megteremtjük a községi iskolában az egy helyen való tanítást (11 év után). Hét évi kínlódás után ismét egészséges az ivóvíz. 1992. május másodikán a település közepére kerül a vasúti megálló. November 11-én Szabó József munkálkodása során teljes felújítást kap az I. Világháborús emlékmű. Decemberben indul a községi és újtelepi csatornahálózat építése.

1993 augusztusában címer és zászlószentelés, július 20-án a díszpolgári cím adományozásról döntünk. A 93/94-es tanévben a kertvárosban is indul német nemzetiségi oktatás és októberben Gyermekorvosi körzet Dr. Mosonyi Anna vezetésével. November 11-én 15.000 forintért! 647 telefonszerződés köttetik, hisz a rendszerváltáskor még csak 36 vonal volt és annak is a többsége közületi. Még ebben a hónapban teljesen új toronysisakot kap templomunk. A majd méteres gömbben sok információt hagytunk az utókorra, a „nehéz ügyekről is”. Az 1994-es májusi országgyűlési választáson visszajönnek a szocialisták, a gátlástalan liberális SZDSZ-szel. Az országgyűlési képviselő is a szocialista Zatykó János lesz. Szeptemberben Borsa atyánk aranymiséjét tartja. Novemberben Kertváros minden házához gázcsonk kiépítés kerül. Október 11-én 4 indulóból a régi polgármester marad. **1995**. április 2-ával ismét Szabó József vezetésével avatjuk a II. Világháborús emlékművet az óvodánál. A polgári áldozatokkal együtt sajnos 67 nevet kellett vésnünk az emlékmű oszlopába. Ezen év **október 6-án avatjuk fel a szociális otthont**. A ma már majd 20. éve működő Szent György Otthon és Szent János Ispotály az első nyereséges vállalkozása volt Tátnak. A 70 férőhellyel és 30 munkahellyel mind a mai napig nyereséges intézmény, mely magát tartja el.

Szent György Otthon és Szent János Ispotály

November 17-én Szivek Ferenc nagyvállalkozó felépíti községünk egyik legmutatósabb éttermét és szállodáját, a **Táti Halászt**. Év végére (az előző évben megkezdett építkezéssel) a szennyvízcsatorna minden ház előtt készen áll a bekötésre. Egyben bővítésre került a szennyvíztelep is.

Felső Halász

Önkéntes Tűzoltó Egyesület

1996 májusában a XI. Megyei Nemzetiségi Napok keretében méltón ünnepelhetjük a Millecentenáriumot (896-1996). Május 5-én hivatalosan is testvérkapcsolatot kötünk a németországi Buseck-kel és az osztrák Molln-nal. Egyben megteremtődik a **Táti Pünkösdi Napok** rendezvénye is.

1998-ban ismét választások vannak. Az eddig alpolgármester Szenes Lajos lesz a polgármester, tehát a folytatás biztosított. Az új jegyző Dérné dr. Varga Katalin. Költségvetési összeg ekkor 310 millió forint. **2000-ben, 1855 lakásban 5576 polgár lakik.**

1998/2002-es Képviselőtestület

Az iskolákban 502 tanuló az óvodában 201 gyerek. A nyugdíjasok száma 1100. Négy orvosi rendelő működik öt orvossal. Az éves gazdálkodási összeg 413 millió. **2000. március 14-én** a millenniumi ünnepségek nyitányaként avatjuk a rendbe hozott ismeretlen katonák emlékművét. **Június 9-12 között nagy egyházi és világi asszisztenciával ünnepeljük az ezeréves fennállásunkat**. Átadja a külügyminiszter az emlékzászlót. Ismét megjelenik egy helytörténeti munka 280 oldalon karácsony előtt. Az intézmények megfelelően működnek. Az iskolák és óvodák már közös irányítás alatt.

A nagyközségi közös tantestület 2000-ben

Újtelepen nagyarányú házépítések folynak. És nagyban megnő az ipartelep. **2002-ben ismét választások. Szenes Lajos a régi új polgármester bár csak szeptember 27-től választják újra, de már augusztusban hatalmas árvíz elleni munkálatokat irányít.** A 771-es árvízi mérce 31 cm-el haladja meg az 1965-ös szintet!

2004-ben Ebeddel (Felvidék), **2005-ben pedig Kaplonnyal** (Partium) kötünk testvérkapcsolatot. Belföldi kapcsolataink a polgármester révén eredményesek: önkormányzati szövetség, kistérségi szövetség, megyegyűlések, és a határon átívelő régiók.

Közben felmerül egy új cementgyár és hulladékégető mű réme a **HOLCIM miatt**. Sok gondot okoz ez majd évekig az önkormányzatnak, főleg úgy hogy majd minden környékbeli település „lefekszik" a globális multi cég elő ajándékainak.

Nyáron autót vásárolunk a körzeti rendőreinknek. **Augusztus 29-én átadásra kerül a 117-es elkerülő út és árvízvédelmi fővédvonal.** Tát eddigi legnagyobb és leghasznosabb beruházása fejeződik be ezzel és nem önkormányzati pénzből! Ma már mindenki belátja ennek szükségességét végre.

2006. március 30. és április 4. között ismét hatalmas árvíz érkezik. Igaz, a választások miatt is, de eljön a miniszterelnök és a házelnök asszony valamint velük együtt több miniszter is.

Árvízi légi felvétel - 2012

Szeptember 9-én avatjuk Szervátiusz Tibor szobrát, a Halász parkolója sarkánál, Tát másik szakrális helyén. Itt fut össze az évszázados út, a több ezer éves Duna, a modernkor útja a vasút és ide látnak őseink a temetőből, ahol most már annyian „laknak" mint amennyien élünk a településen. (História est…!) A hideg kőtömb nagy és mély gondolatokat rejt. Aki ismeri az „Erdélyi Művész Géniuszt", az tudja valamennyire megérteni a mondanivalót. Pallérozni az elmét és ki kell nyitni a lelket a befogadásra.

Október 22-én avatjuk az 50. évforduló tiszteletére az 56-os emlékművet. Páran Táton ott voltak azon a beszélgetésen is, amikor valaki felhívta Gergényi budapesti főrendőrt! Másnap, pedig szintén pár Táti megrökönyödött borzadállyal látta, hogy Gyurcsány pribékjei lövöldöznek a magyarokra. Ugye, hogy a történelem az élet tanítómestere?! Kit erre kit, arra tanít a história.

2007-ben tovább folyik a falumúzeum alakítása a felvégen. Az iskolák mellett már az óvodáknál is működik az egy igazgató alatti irányítás. Mogyoróssal közösen, pedig intézményfenntartó társulásban vagyunk, hisz a felsős tanulók már idejárnak. A két táti iskola tanulói átszervezése nem volt szerencsés, hisz a kertvárosi gyerekeknek a vasúton és a műúton áthaladva kell a községi iskolába járni. Többek és a szülők véleménye, hogy a községbe elég, ha csak a községi gyerekek járnának, mármint az alsósok. A felsősök már úgy is a kertvárosban vannak. Így a rengeteg felszabaduló helységgel sok mindent lehetne kezdeni és gazdaságossá tenni az épületet a falusi iskolában.

2008. augusztus 19-én már egy kerékpárút is átadásra kerül, végig a Duna mentén. Bár a lakosság létszáma számottevően nem növekszik, a **2010-es évtől a Kertváros a Rét út és a Homok szőlők közötti rész** telek előkészítése és építkezése folyamatos. Különlegesen nagy és különösen mutatós házak épülnek itt. A Római lakóövezet „tárgyi" megjelenítése és fiatal lakóinak általános gondolkodásmódja, életvitele a jövőbe mutat. A tátiknak mindig volt fantáziája az itteniknek azonban már víziója is van.

Reméljük, hogy házaik alatt húzódó ezer éves római köveket is összhangba hozzák napkollektoraikkal. Az ősi bölcsességet, pedig a magyar józan paraszti ésszel. Az Újtelep hátsó „zenész" utcáinak (Liszt-Kálmán-Lehár), gondolatvilága és szorgalmas munkája nyomán fakadó gazdagodás, szintén rezonál erre. Ott már teljesen belaktuk a településrészt. 2011 végére ezen utcák 120 millióból teljes csapadékvíz elvezető rendszert kaptak. Ez alatt nem az utcák előtt egyszerű árokkészítést kell érteni természetesen.

A községháza és a testületi tagság rendületlenül tevékeny. Egy újabb sikeres pályázat (Széchenyi terv) útján 109,3 milliót nyerünk melyet saját erővel 128,6-ra tornászunk fel. A kertvárosi iskolánál teljes nyílászárócsere és tetőcsere lett, általános tatarozás és energetikai korszerűsítés napkollektorokkal és napelemekkel. Az átadás 2012. november 23-án volt.

2012-2013-ban az árvízvédelem teljessé tétele végett az Únyi- és Kenyérmezei-patakok árvízvédelmi bevédése folyamatos. Ide is 2, azaz kettő milliárd! Uniós támogatást szereztünk. Aki ezek után is elégedetlen fejlődésünkkel, azokat csak méltatlankodó csodálkozással utasíthatunk el. Az országban és a településünkön is nagy önkormányzati rendszerváltozások történnek. Megalakulnak a járások. Feladatcsoportosítások történnek. A kormány szerint átláthatóbb lesz a rendszer, nagyarányú megtakarítások várhatók (pl. Sok intézmény fenntartója az állam lesz, a működtetés pedig marad az önkormányzatoknál.) Ám nem minden önkormányzat látja ezt egyelőre így. Ám a feladat kötelezően végrehajttatik az országgyűlési 2/3-ad határozata szerint, ahol van elég intézményvezető és közigazgatási szakember mondják.

2013. július 15-i hatállyal a köztársasági elnök 325/2013.VII.10. KE határozata értelmében 18 településnek a városi címet adományozza. Büszkeségünk mellett az ezzel járókat Szenes Lajos, a most már első városi polgármesterünk és Dérné dr. varga Katalin jelen újság megelőző cikkekben elmondta. **Dr. Navracsis Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszter és miniszterelnök helyettes, pedig Táton 2013. augusztus 16-án megerősíti.**

Az ország sok minden tekintetben még nem nyugodott meg és nem mindenki előtt világos hogy elindultunk végre előre a helyes úton. Nem mondhatjuk el minden tekintetben, hogy a gazdaság rendben van. Ám az Unió akadékoskodásai ellenére is már több csatát megnyertünk. Ám még mindig gerjesztett a politikai és eszmei zűrzavar. Az erkölcsről nem is beszélve, melyen annak teljes spektrumát értjük. Magyarul a 3000 éves tízparancsolatot. Az országnak nagy szüksége lenne a békére, továbbra is a szabadságra és a rendre, és ha lehetne mindezt egyetértésben.

A táti jelmondattal búcsúzva, minden táti polgárnak és az erre járó vendégnek adjon az Isten erőt, egészséget és sok kegyelmet!

A múltnak emlékül A jövőnek:példaképül Szolgálatára a jelennek! ***Kátai Ferenc***

VÁROSUNK NAPJAINKBAN

Mi, Tátiak szívesen nevezzük lakóhelyünket „a Dunakanyar nyugati kapujának", hiszen ezt földrajzi-közlekedési helyzetünk Esztergom és a Duna közelsége is indokolja. Szervátiusz Tibor Táti Ister-pár szobra köszönti az idelátogatókat, és óvja népét.

Szervatiusz Tibor: Ister-pár szobra
Rengeteg históriát és szimbólumot rejt magában

Ma Tát forgalmas, eleven Duna menti település, öt és félezer lakossal. Jó levegője és a folyó közelsége miatt lélekszáma gyarapodik. A takarosan rendben tartott porták a lakosok rendszeretetét tükrözik. A főúthoz közel, messzire látszik a Magtár műemlék jellegű klasszicista stílusú épülete, a megszépült főút mentén álló Árpád-kori romokra épült katolikus templomunk. A közelmúltban megszépült új településközpontunk is a Hősök terén.

A Nemzeti Összetartozás táti emlékhelye

Táti Walzer

Tát Város Önkormányzatának közéleti lapja

Felelős kiadó:
Szenes Lajos polgármester
Tel/Fax: (33) 514-510; E-mail: polghivatal@tat.hu

Tördelőszerkesztő:
Hámos László
Tel/Fax: (33)504-710; E-mail: telehaztat@juropnet.hu

Közreműködtek:
Kátai Ferenc, Pappné Adolf Erzsébet,
Szabó József, Tóth Péter

Készült: 2300 példányban
"Spori Print Vincze" Kft.

A legrégibb pincesor átalakított présházai

Esténkét hangulatos a pincesor. Vízisportok űzésére kitűnő adottságokkal rendelkeznek a csendes dunai mellékágak, halban gazdag a Kis-Duna, s meg kell említeni a természeti értékeiről ismert Táti-szigeteket. A három nagyobb, két kisebb szigetből álló csoport ritka madárvilágnak ad otthont. Szinte nincs olyan Magyarországon előforduló madárfaj, amely ne vetődött volna ebbe a „névtelen rezervátumba", amit hivatásos és amatőr ornitológusok is nyilvántartanak. A többnyire szép és barátságos Duna áradásaival sokszor késztette nagy településmentő erőfeszítésekre a lakosságot. Így történt ez idén júniusban is, amikor is heroikus küzdelem árán, és összefogással sikerült elkerülni a lakosság kitelepítését, megmenteni a települést a víz fenyegető pusztításától. Az árvízvédelmi töltésünk 2005-ben elkészült I. üteme is már hatalmas segítséget nyújt a település bevédésében, ám a megkezdett II. ütemmel (Únyi- és Kenyérmezei patakok visszatöltésezése) 2013 végére válik teljessé védelmünk.

A 2010-ben megújult településközpont

A csodálatosan szép Duna-parti környezetben kényelmes szálloda, jó ízléssel berendezett magánházak, patinás borospincék, hangulatos kitűnő konyhájú éttermek is várják a vendégeket.

A Nyergesújfalu felé eső végénél a hagyományos elemeket kihangsúlyozó nádfedeles, csárda jellegű épületben található az Öreg Halász Étterem. Konyhája magyaros ízű ételeket, vadhúsokból, dunai halakból készített ínyenc fogásokat kínál.

Mazsorett csoport

Dorog felé, az Únyi-patak felett átívelő híd után a Viktória étteremben kóstolhatjuk meg nem csak a térségben, de távolabb is híres Edit néni Halászlevét. Esztergom felé található a Táti tó komplexuma, ahol a Rönkház étterem étlapján a hagyományos ételek mellett a nemzetközi konyha receptjeiből készült étkek is megtalálhatóak. A kikapcsolódás számos lehetőségét is biztosítják itt. Szép rendezett környezetben várják a horgászokat. A nyári hétvégi estéken a fiatalok az Ice Beach-en szórakozhatnak, télen pedig a Jégsátor várja a korcsolyázni vágyókat, ahol nemzetközi jégkorongtornákat is szerveznek.

Táti Német Nemzetiségi Fúvószenekar

Elevenek a német hagyományok, a fúvószenekari és dalostáncos találkozók sok érdeklődőt vonzanak. De visszatérő rendezvényünk a farsangbúcsúztató, pünkösdkor a falunapok, ősszel a szüreti mulatság, decemberben az adventi vásár és a falukarácsony. A Kultúrház emeletén könyvtár és teleház is működik. Klubok és művészeti csoportok működnek a házban, melyek öregbítik Tát hírnevét:, Német Nemzetiségi Fúvószenekar, -Tánccsoport, Asszony és Férfikórus. Mazsorett és formációs tánccsoport, Porcelánbaba Klub, Amatőr festők, Nyugdíjas Klub és kórus. Mindezek mellett számos kiscsoportos, szabadidős tevékenységnek is otthont ad.

Táti Német Nemzetiségi Asszonykórus

Négy tagú Német Kisebbségi Önkormányzatunk van. 2012-től a Táti Közös Polgármesteri Hivatal már nem csak a táti feladatokat, hanem az addigi Mogyorósbányai Polgármesteri Hivatal munkáját is ellátja.

Táti Férfikórus

Van egy bölcsődénk, mely 14 gyermek gondozását látja el. Óvodánk két épülettel, melybe összesen 208 gyermek jár s ahol már egészen kis korban megkezdődik a nemzetiségi nyelv oktatása. Az óvoda épületében kapott helyet a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat.

A III. Béla Általános Iskolában kiemelt feladat a német nemzetiségi nyelv- és az irodalomoktatás. A három épületben (alsó és felső tagozat, mogyorósbányai tagintézmény) összesen 380 gyermek tanul 39 pedagógus segítségével. Az alapfeladatok ellátása mellett széleskörű tanórán kívüli elfoglaltságot biztosítanak a tanulók számára.

A gyerekek zenei képzését a Lavotta János Zeneiskola tanárai látják el. Tát talán legszebb épületében a Szent György Otthonban 71 fő bentlakásos gondozását végzik, és 25 fővel működik a napközbeni ellátást nyújtó Idősek Klubja.

A III. Béla Általános Iskola felújított „A" épülete

Városunk felnőtt és ifjúsági labdarugó csapata ősszel a megyei II. osztályban indul, míg a jövőt meghatározó utánpótlás csapatok a megyei I. osztályban bizonyíthatják rátermettségüket. A Sportegyesület évek óta nagy sikerrel rendezi meg a környék legnagyobb létszámú, teljes szezonon át tartó kispályás labdarugó bajnokságát. A sportpálya mögött két salakos teniszpálya is várja a sport szerelmeseit.

Táti Porcelánbaba Klub - Húsvéti locsolkodás Táton c. kompozíció

Településünkön számos civil szervezet működik. A Római Katolikus Egyházközség mellett, jól működő Karitasz csoportunk van. A Táti Helytörténeti Értékmentő Alapítvány immár több mint 20 éve munkálkodik községünk szellemi gyarapodásán és épített emlékeinek védelmén. A Táti Horgász és Környezetvédő Egyesület a nevéből adódó feladatai mellett nagyon sok gyermeket fog össze és tanít környezettudatos életre.

Az 1890-ben alakult Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagjai, önkéntes munkájukkal nagyban segítik a település életét. A Táti Ördöglovas Betyárok Lovassport és hagyományőrző Egyesület valamint a Táti Fehérló Fia Baráti Kör nagyszerű színfoltjai településünknek. Működik még a Zöld Sziget Környezetvédő Egyesület és a Vagyonvédelmi Egyesület (Polgárőrség), de jelenleg mindkettő életén nagyot lendítene egy megújulás.

Kultúrház és Könyvtár

Két épületben három felnőtt orvosi körzet, egy gyermekorvosi körzet és egy fogorvosi körzetünk van. Két védőnő dolgozik a településen. Szép új, modern gyógyszertárunk van.

2000 lakásban 5507 a lakosok száma, melyből 2620 férfi és 2887 nő. A 18 év alattiak száma 994, míg 1262 a 60 év feletti él városunkban.

Több mint félezer vállalkozás működik a településen és bő 2000 autót használnak a tátiak. Az önkormányzat 2013. évi összköltségvetése 561 millió Ft.

Áder János köztársasági elnök 2013. július 15-i hatállyal összesen 18 településnek adományozott városi címet. (Utoljára 2009-ben emeltek településeket városi rangra.) Ezekből az adatokból is jól látszik, milyen megtiszteltetés érte településünket, milyen magas rangot kapott Tát.

Ám ne csak a büszkeség töltsön el bennünket. Az ünnep órái után fordítsuk figyelmünket a ránk váró feladatokra. Hiszen a címmel, nemcsak rangot, hanem esélyeket, lehetőségeket kaptunk. Lehetőséget a tátiak jövőképének megvalósítására. Városunknak tovább kell gyarapodnia, épülnie, s mind településünk épített környezetének, mind a benne lakók lelkének tovább kell szépülnie.